

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол № 20 від 21.05 2018 р.

Зав. кафедри

_____ Г.О.Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»

Ступінь: бакалавр

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Кожухова Т.В.,
доцент кафедри міжнародної економіки та
туризму, д.е.н., доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів напряму підготовки 6.030503 "Міжнародна економіка", спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	6
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	136
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета - формування системи знань про особливості міжнародних фінансів, механізмів та інструментів прийняття рішень у валютно-кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо сутності та елементів системи міжнародних фінансів; формування навичок розрахунку крос-курсів іноземних валют, форвардних курсів, курсів за опціоном, валютної позиції банку, оцінки вартості форвардів і опціонів, цінних паперів, кредитів.

Предмет: потоки грошових коштів і пов'язані з ними відносини в галузі міжнародної економіки.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Система міжнародних фінансів.

Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи.

Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних фінансів

Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції.

Тема 5. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу.

Тема 6. Міжнародні розрахунки та їх організаційні засади.

Тема 7. Платіжний баланс країн.

Тема 8. Світовий фінансовий ринок та його структура

Тема 9. Валютні ринки та валютні операції

Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.

Тема 11. Міжнародний ринок банківських кредитів.

Тема 12. Міжнародний ринок дорогоцінних металів.

Тема 13. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)

Тема 14. Фінанси транснаціональних компаній.

Тема 15. Міжнародна банківська справа.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
		у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Визначення економічної природи світових фінансових потоків					
Тема 1. Система міжнародних фінансів.	10	1	-	-	9
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи.	9	-	-	-	9
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних фінансів	9	-	-	-	9
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції.	9	-	-	-	9
Тема 5. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу.	9	-	-	-	9
Тема 6. Міжнародні розрахунки та їх організаційні засади.	10	1	-	-	9
Тема 7. Платіжний баланс країн.	11	1	1	-	9
Тема 8. Світовий фінансовий ринок та його структура	9	-	-	-	9
Тема 9. Валютні ринки та валютні операції	11	1	1	-	9
Разом за змістовим модулем 1	87	4	2	-	81
Змістовий модуль 2. Економічна природа короткострокових та довгострокових фінансових інструментів					
Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.	12	1	2	-	9
Тема 11. Міжнародний ринок банківських кредитів.	10	1	-	-	9
Тема 12. Міжнародний ринок дорогоцінних металів.	9	-	-	-	9
Тема 13. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)	14	2	2	-	10
Тема 14. Фінанси транснаціональних компаній.	9	-	-	-	9
Тема 15. Міжнародна банківська справа.	9	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	63	4	4	-	55
Усього годин	150	8	6	-	136

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Визначення економічної природи світових фінансових потоків		
1	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 7. Платіжний баланс країн (аналіз статей платіжного балансу) Тема 9. Валютні ринки та валютні операції (розрахунок валютної позиції банку, крос-курсів валют).	2
Змістовий модуль 2. Економічна природа короткострокових та довгострокових фінансових інструментів		
2	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 10. Міжнародний фондовий ринок. (розрахунок ринкової вартості, доходності облігацій; розрахунок вексельного зобов'язання, доходності векселя, ціни розміщення векселя; розрахунок ринкової вартості акцій, ціни придбання та продажу акцій, доходності акцій)	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 13. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів) (визначення ефективності форвардних угод з купівлі та продажу іноземної валюти; визначення результатів за опціонними угодами. Розрахунок ефективності свопових угод).	2
Всього		6

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з дисципліни «Міжнародні фінанси» складається з теоретичних питань та практичних завдань (табл.1).

Теоретичні питання:

1. За якими критеріями можна оцінити ринок цінних паперів за рівнем розвинутості?
2. Поясніть чому розміри емісії боргових цінних паперів значно вище, ніж акціонерних.
3. Порівняйте форфейтинг і факторинг.
4. Дайте визначення поняття “сек'юритизація”.
5. Проаналізуйте функції золота у сучасній міжнародній валютній системі.
6. Розкрийте сутність поняття «похідні фінансові інструменти».
7. Охарактеризуйте особливості та основні проблеми, які виникають у процесі функціонування ТНК в Україні. Наведіть необхідні, на Вашу думку, шляхи вирішення проблеми покращення умов існування ТНК в Україні.
8. Які основні причини злиття та поглинання в банківській сфері?
9. З якою метою, ким та коли заснований Базельський комітет з питань банківського нагляду? Якими принципами керується Базельський комітет у своїй діяльності? Назвіть основні директиви Базельського комітету.
10. Складіть термінологічний словник до тем «Валютні ринки та валютні операції», «Міжнародний фондовий ринок», «Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)».

Практичні завдання

№ п/п	Зміст операції	Вихідні дані														
		Варіант №														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Розрахувати крос-курс швейцарського франку (CHF) до японської єни (JPY) за умови: USD/JPY USD/CHF	99,23 0,9392	92,34 0,8856	94,58 0,8967	98,43 0,9122	102,31 0,8938	99,75 0,9231	100,74 0,8755	101,96 0,8699	98,64 0,9087	102,89 0,8876	95,69 0,7865	97,78 0,9123	93,44 0,8977	103,14 0,9069	98,99 0,9124
2.	Розрахувати крос-курс британського фунту стерлінгів (GBP) до швейцарського франку (CHF) за умови: GBP/USD USD/CHF	1,5262 0,9392	1,4977 0,8856	1,5123 0,8967	1,4879 0,9122	1,6493 0,8938	1,5875 0,9231	1,4854 0,8755	1,4788 0,8699	1,5094 0,9087	1,4989 0,8876	1,4766 0,7865	1,4922 0,9123	1,5237 0,8977	1,5369 0,9069	1,4999 0,9124
3.	Розрахувати крос-курс австралійського долара (AUD) до британського фунту стерлінгів (GBP) за умови: AUD/USD GBP/USD	0,9233 1,5262	0,8976 1,4977	0,9122 1,5123	0,8765 1,4879	0,8688 1,6493	0,9876 1,5875	0,8777 1,4854	0,8125 1,4788	0,8867 1,5094	0,8254 1,4989	0,7976 1,4766	0,8096 1,4922	0,9267 1,5237	0,9345 1,5369	0,8986 1,4999

Продовж.табл.1

№ п/п	Зміст операції	Умовні дані														
		Варіант №														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4.	Фірмі буде потрібно 100 тис.дол.США через 1 міс. Курс USD/UAN Спред Визначити результат форвардної угоди з купівлі дол. США, якщо курс дол. США через місяць складе: USD/UAN	28,1315/ 28,1698 50-70	28,1132/ 28,1439 50-70	28,0967/ 28,1354 50-70	28,1598/ 28,1873 50-70	28,0857/ 28,1143 50-70	28,1099/ 28,1432 50-70	28,1315/ 28,1698 50-70	28,1132/ 28,1439 50-70	28,1598/ 28,1873 50-70	28,0857/ 28,1143 50-70	28,0978/ 28,1254 50-70	28,0123/ 28,0544 50-70	28,0435/ 28,0876 50-70	28,1099/ 28,1432 50-70	28,1315/ 28,1698 50-70
		28,1967/ 28,2364	28,0978/ 28,1254	28,1132/ 28,1439	28,1967/ 28,2364	28,1132/ 28,1439	28,1967/ 28,2364	28,0978/ 28,1254	28,1399/ 28,1684	28,0435/ 28,0876	28,0654/ 28,0971	28,1132/ 28,1439	28,0045/ 28,0321	28,1598/ 28,1873	28,1132/ 28,1439	28,0978/ 28,1254
5.	Фірмі необхідно 100 тис. дол. США через 3 міс. Курс USD/UAN Спред Ціна опціону (грн.) Премія (грн. за дол. США) Визначити результат угоди, якщо курс дол. США через місяць складе:	28,1315/ 28,1698 50-70 28,1768 0,005	28,1099/ 28,1432 50-70 28,1502 0,005	28,0435/ 28,0876 50-70 28,0946 0,005	28,0123/ 28,0544 50-70 28,0614 0,005	28,0978/ 28,1254 50-70 28,1324 0,005	28,0857/ 28,1143 50-70 28,1213 0,005	28,1598/ 28,1873 50-70 28,1943 0,005	28,1132/ 28,1439 50-70 28,1509 0,005	28,1315/ 28,1698 50-70 28,1768 0,005	28,1099/ 28,1432 50-70 28,1502 0,005	28,0857/ 28,1143 50-70 28,1213 0,005	28,1598/ 28,1873 50-70 28,1943 0,005	28,0967/ 28,1354 50-70 28,1424 0,005	28,1132/ 28,1439 50-70 28,1509 0,005	28,1315/ 28,1698 50-70 28,1768 0,005
		28,0978/ 28,1254	28,1132/ 28,1439	28,1598/ 28,1873	28,0045/ 28,0321	28,1132/ 28,1439	28,0654/ 28,0971	28,0435/ 28,0876	28,1399/ 28,1684	28,0978/ 28,1254	28,1967/ 28,2364	28,1132/ 28,1439	28,1967/ 28,2364	28,1132/ 28,1439	28,0978/ 28,1254	28,1967/ 28,2364

6.Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Визначення економічної природи світових фінансових потоків	81	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: платіжний баланс, його призначення та структура; фактори, що впливають на стан платіжного балансу; процес регулювання платіжного балансу. Джерело [1; 13; 19; 23; 24]. 2. Практичні завдання щодо проведення аналізу статей платіжного балансу, розрахунку балансу поточних операцій, балансу руху капіталів, сальдо балансу офіційних розрахунків країни; розрахунку валютної позиції банку, розрахунку крос-курсів валют.	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії, перевірка розрахункових завдань
Змістовий модуль 2. Економічна природа короткострокових та довгострокових фінансових інструментів)	55	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характеристика міжнародного фондового ринку, його структура, суб'єкти, фактори розвитку; міжнародний ринок боргових цінних паперів, міжнародний ринок титулів власності; форвардні угоди; ф'ючерсні угоди, опціонні та свопові угоди. Джерело [1; 13; 19; 23; 24]. 2. Практичні завдання з розрахунку вартості, доходності облігацій, векселів, акцій; з розрахунку результатів форвардних, опціонних і свопових угод.	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії, перевірка розрахункових завдань
Разом	136		

7. Результати навчання

1.	Знання і розуміння сутності та елементів системи міжнародних фінансів, глобалізації світового фінансового середовища, заборгованості у системі міжнародних фінансів, світової валютної системи, фінансової і монетарної політики Європейського валютного союзу
2.	Знання і розуміння економічних основ міжнародних розрахунків та їх організаційних засад
3.	Знання і розуміння сутності платіжного балансу, методики його складання
4.	Уміння розраховувати величину торговельного балансу, балансу поточних операцій, балансу руху капіталів

5.	Знання і розуміння сутності світового фінансового ринку та його структури
6.	Знання і розуміння сутності валютних ринків і валютних операцій
7.	Уміння розраховувати крос-курси іноземних валют, форвардні курси, курси за опціоном, валютну позицію банку
8.	Знання і розуміння сутності міжнародного фондового ринку, особливостей його функціонування, встановлення сучасних тенденцій його розвитку
9.	Уміння розраховувати вартість, дохідність акцій, облігацій та векселів
10.	Знання і розуміння сутності міжнародного ринку банківських кредитів
11.	Уміння розраховувати вартість кредитів, нараховувати відсотки за кредитами різними способами
12.	Знання і розуміння сутності міжнародного ринку похідних цінних паперів (деривативів), форвардних операцій, операцій «своп», ф'ючерсних контрактів, опціонів
13.	Уміння оцінювати вартість форвардів і опціонів та застосовувати їх для хеджування валютних ризиків
14.	Знання і розуміння сутності фінансів транснаціональних корпорацій, міжнародної банківської справи, тенденцій розвитку

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання		
10	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник /С.Я.Боринець.- К.:Знання, 2006.- 494с.
2. Класифікатор іноземних валют і банківських металів, затверджений постановою Правління НБУ від 04.02.98 р. № 34 (в редакції постанови Правління НБУ від 02.10.2002 р. № 378). – <http://www.liga.net/>.
3. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: Навч. посібник /Ю.Г.Козак, Н.С.Логвинова, В.В.Ковалевський. - К.: ЦУЛ, 2007.- 640с.
4. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання): Теоретико-практичний посібник [Доровська С.С., Шило В.П., Ільїна С.Б. та ін.]- К.: Кондор, 2008р. - 310с.
5. Міжнародні фінанси: навч.посіб./ І.І.Д'яконова, М.І.Макаренко, Ф.О.Журавка та ін.; за ред. М.І.Макаренка та І.І.Д'яконової. – К.: «Центр учбової літератури»№, 2013. – 548 с.
6. Патица Н.І. Валютні операції: Навч.посіб. для дистанційного навчання/ за наук. Ред. С.М.Кваші. – К.: Університет «Україна», 2008. – 188 с.
7. Шемет Т.С. Теорія і практика валютного курсу / Т.С.Шемет; за ред.О.І.Рогача. – Київ, «Либідь», 2006. – 358 с.

Допоміжна

1. Алексеєнко Л.М. Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок (українсько-англійсько-російський тлумачний словник)/ Л.М. Алексеєнко, В.М.Олексієнко, А.І.Юркевич. - К.: Видавничий будинок «Максимум», Тернопіль: «Економічна думка», 2000. – 592 с.
2. Бернар И. Толковый экономический и финансовый словарь. Французская, русская, английская, немецкая, испанская терминология: [в 2-х тт.- Т I: пер. с фр.] / И.Бернар, Ж.-К.Колли. - М.: Междунар.отношения, 1994. – 784 с.
3. Белінська Я.В. Валютно-курсове регулювання: проблеми теорії і практики/ Я.В.Белінська// Націон.академія управління.-К., 2007. – 372 с.
4. Вольнец Л. Ответственность субъектов ВЭД/ Л.Вольнец //Современный бухгалтер.- 2007.- № 47. – С.14-26.
5. Вольнец Л. Условия платежей в ВЭД / Л.Вольнец //Современный бухгалтер.- 2007.- № 50. – С.16-25.
6. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч.посіб / [Козик В.В, Панкова Л.А., Карп'як Я.С., Григор'єв О.Ю., Босак А.О.]. - [2-ге вид.,перероб і доп]. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.- 608 с.
7. Новіцький В.Є. Міжнародна економічна діяльність. Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - 948с.
8. Процентний своп, його перспективи в Україні як банківського інструмента [Електронний ресурс] /А.Нікіфоров// Режим доступу: <http://www.yur-gazeta.com/>
9. Особливості випуску та обігу опціонів в Україні [Електронний ресурс] / М.М.Самбірський, М.П.Гончарук // Режим доступу: <http://www.dominion.in.ua/>

10. Суэтин А.А. Международные валютно-финансовые отношения: ученик/А.А.Суэтин. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: КНОРУС, 2010. – 440 с.
11. Хэрис Дж. Менвилл. Международные финансы: Пер. с англ.-М.: Информационно-издательский дом", 1996. - 296с.
12. Щербіна Л. Форми розрахунків за зовнішньоекономічними контрактами / Л.Щербіна //Бібліотека Баланс.- 2006. - С. 22 -31.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Європейського центрального банку // www.ecb.int
2. Сайт Світового банку // www.worldbank.org
3. Сайт Банку міжнародних розрахунків // www.bis.org
4. Сайт Міжнародного валютного фонду // www.imf.org
5. Сайт Wall Street Journal // www.wsj.com
6. Сайт The Economist // www.economist.com
7. Сайт The Banker // www.thebanker.com
8. Сайт Федеральної резервної системи США // www.federalreserve.gov
9. Сайт Міжнародної федерації фондових бірж // www.fibv.com
10. Сайт Національного банку України www.bank.gov.ua/
11. Сайт органів виконавчої влади України // www.kmu.gov.ua
12. Сайт законодавства України // www.zakon.rada.gov.ua
13. Сайт Державної служби статистики України // www.ukrstat.gov.ua

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри міжнародної
економіки та туризму

_____ Г.О. Горіна

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ”**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Визначення економічної природи світових фінансових потоків	4		2		81	Листопад 2018 року	03.12.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Економічна природа короткострокових та довгострокових фінансових інструментів	4		4		55	Грудень 2018 року	28.12.2018 р.
3	Індивідуальне завдання							28.12.2018 р.